

" कृषि ,शिक्षा ,स्वास्थ्य रोजगार र व्यापार पर्यटन सहितको पुर्वाधार गैडहवा विकाशको आधार"

गैडहवा गाउँपालिकाको तेश्रो गाउँ सभामा प्रस्तुत

नीति तथा कार्यक्रम

(आ.व. २०७५/०७६)

गैडहवा गाउँपालिका
विष्णुपुरा , रुपन्देही

(०८आषाढ २०७५)

गरिमामय गाउसभाका अध्यक्ष महोदय एवं, सभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालको संविधानले संस्थागत गरेको संघिय शासन प्रणाली अन्तर्गत जनताको अमुल्य मतको आधारमा स्थापित गाउपालिकाको यस गाउसभामा आ.व. ०७५/०७६ को निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा म गौरवान्चीत भएको छु । यस अवसरमा लोकतन्त्रको स्थापना तथा आमूल परिवर्तनका निम्ति नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएका क्रान्ती, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन लगायत सबै प्रकारका आन्दोलनका त्याग र वलिदानको गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण गर्दै देश र जनताका निम्ति जिवन उत्सर्ग गर्ने अमर शहिदहरु प्रति उच्च श्रद्धाका साथ भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । आन्दोलनका दौरानमा वेपत्ता तथा घाइते हुनुभएका विरयोद्धाहरु र उहाहरुका पिडित परिवारहरुप्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

नेपालको संविधान जारि भएपछि मुलुक नया युगमा प्रवेश गरेको छ । संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र संस्थागत भएको छ, अब समाजको समग्र परिवर्तनका लागि गरिवि, अशिक्षा पछ्यौटेपन लाइ हटाइ सम्वृद्धि हासिलका लागि स्थानिय सरकारले दिशानिर्देश गर्ने छ । स्थानिय सरकारले अवलम्बन गर्ने निति र कार्यक्रम लाइ नागरिकको चाहना पुरा गर्ने गरि कार्यक्रमलाइ अगाडि सारिएको छ । दशकौ सम्म अधिकारको लागि लडेका नेपाली जनता सामु आर्थिक सम्वृद्धि र समाज रुपान्तरणका लागि निति तथा कार्यक्रम लाइ मैले आत्मसात गरेको छु ।

भगवान गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी संग जोडिएको सांस्कृतिक कृषि उपजको उर्वर भुमि, पर्यटन केन्द्र को प्रचुर सम्भावना र प्राकृतिक सम्पदाको रुपमा परिचित यस गैडहवा गाउपालिका यस क्षेत्रकै आफैमा महत्व राख्ने पालिकाको रुपमा लिइन्छ, यहाका जनताको चाहना र आवश्यकतालाइ प्रतिविम्बीत गर्दै वस्ती, टोल, समाजसेवि, संघसंस्था, नागरिक समाज, जनप्रतिनिधि, उपभोक्ता समुह र विभिन्न क्षेत्रमा कृयाशिल व्यक्तित्व हरु संग राय सुभावाव लिइ आगामि आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आदरणिय उपस्थित महानुभावहरु मैले आर्थिक वर्ष ०७५/०७६ को निति तथा कार्यक्रम को वारेमा संक्षिप्त जानकारीको लागि अनुमति चाहन्छु ।

नीति तथा कार्यक्रमहरु :

क) आर्थिक विकास :

क.१. कृषि

यस गा.पा.मा कृषि क्षेत्र मार्फत गाउको समृद्धिका सम्भावनाहरु प्रर्याप्त भएको हुँदा यस सम्वन्धमा निम्न अनुसारको नीति अबलम्बन गर्ने गरि प्रस्ताव गरेको छु ।

क.१.१ गाउपालिका क्षेत्रभित्र उत्पादन गर्न सकिने कृषिजन्य, तरकारीजन्य, फलफूल, मासुजन्य तथा दूधजन्य वस्तुहरुमा गाउलाई व्यवसायिक वनाउन आयात प्रतिस्थापनमुलक विशेष कार्यक्रम संचालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

क.१.२.गाउका कृषियोग्य भूमीमा संचालीत पकेट क्षेत्र मा कृषिलाई व्यवसायीकरण गर्ने कार्य भैरहेको छ । पहिचान गरिएका पकेट क्षेत्रहरुमा आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्धनमा योगदान पुर्याउने विशेष गरि नगदेवाली, मौसमी/वेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल खेती, विउ उत्पादन, कार्यक्रम संचालन गर्न

प्रोत्साहन गरिनेछ । यसको निम्ती विउ, मल, प्रविधि, सिँचाई, उपकरण, विरुवा आदिमा सहयोग पुग्ने गरि व्यवसायिक कृषकलाई अनुदान सहयोग उपलब्ध गराईनेछ । व्यवसायिक खेतीलाई अझ व्यवसायीक बनाउन पकेट पकेट जोडी बल्क बनाउन प्रोत्साहन गरिने छ ।

क.१.३ गाउपालिकाको भौगोलिकतालाई दृष्टिगत गरी माछा, च्याउ जस्ता नगदे तथा बेमौसमी तरकारी खेती, अन्नबाली, फलफुल, व्यावसायिक खेतीलाई प्रवर्धन गरी आधुनिक कृषि प्रणाली एवं व्यवसायीकरणका साथसाथै प्राङ्गारीक तथा जैवीक मल लाइ प्रोत्साहित गर्दै अर्गानिक खेती प्रणालीमा जोड दिइने छ ।

क.१.४ कृषि पेशालाइ सम्मानित र व्यवसायिक बनाइ कृषिमा आधारित जनताको जिवनस्तर सुधार गरिनेछ ।

क.१.५ दूध तथा मासु उत्पादनका लागि पशुपालनलाई व्यवसायीरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । दुग्धजन्य पदार्थमा गाउलाई आत्मनिर्भर बनाउन र पशुपालनमा व्यवसायीकरण गराउन प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्यले व्यवसायिक फार्म दर्ता गरी सुधारिएको गोठ व्यवस्थापन सहित कम्तीमा ५ वटा उन्नत गाई वा भैसीपालन गर्ने व्यवसायिक कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने गरि पहिलो चरणमा २० वटा गाई भैसी पालन व्यवसायिक फार्मलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यसै गरी कम्तीमा ३५ वटा वाखापाल्ने र १५० वटा भन्दा बढि स्थानिय (Local)जातका कुखुरा पाल्ने व्यवसायिक फार्महरु समेतलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

क.१.६ खुल्ला मासु विक्रि वितरण परिपाटिको अन्त्य गरी स्वस्थ मासु विक्रि वितरणको लागि व्यवस्था मिलाईनेछ ।

क.१.७ भुगोलसँग अनुकूल आधुनिक कृषि प्रणालि लागु गरिने छ । जसमा आधुनिक कृषि औजार, मल, विउबिजन, र तालिमको उचित प्रबन्ध गरिनेछ ।

क.१.८ गाउपालिका भित्र रहेका विभिन्न पोखरीहरुको व्यवस्थापन गरि माछाको पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गरिने छ ।

क.१.९. कृषि उत्पादनको क्षेत्रमा सिँचाई सुविधा पुऱ्याउनका लागि गाउपालिका, नेपाल सरकारका सरोकारवाला निकायहरु , भै.लु.भु.ज लगायत सहयोगी विभिन्न निकायहरु, कृषि सहकारी, सामुदायिक संस्था र कृषक समेतको सहभागितामा दिगो र भरपर्दो सिँचाई प्रणाली विकास गरिनेछ ।

क.१.१० गाउपालिका क्षेत्रको उपयुक्त स्थलमा एक नमूना अर्गानिक कृषि फार्म सञ्चालनमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।

क.१.११. उत्पादन, उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि गर्नको लागि कृषिको आधुनिकीकरण, उन्नत विउ विजन, आधुनिक प्रविधि, यान्त्रीक कृषिऔजारको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

क.१.१२. पशुपालनमा उन्नत नश्ल सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । वाखाको श्रोत केन्द्रको स्थापनाको लागि प्रदेश सरकार संग समन्वय गरि कम्तीमा २ वटा श्रोत केन्द्र स्थापना गरीनेछ ।

क.१.१३.गाउपालिका भरिका गाइभैसिलाइ भ्यागुते रोग विरुद्धको खोप कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । र पशुहरुलाई माटे र जुकाको औषधि निशुल्क वितरण गरिनेछ ।

क.१.१४ पशु विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

क.१.१५ यहाका किसानहरुको तरकारी तथा फलफुल को सुरक्षाको लागि प्रदेश सरकार संगको लागत साभेदारीमा १ चिस्यान केन्द्र को स्थापना गरीनेछ ।

क १.१६ एक गाँउ एक उत्पादन कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन हुने किसिमका कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइनेछ

क.२. उद्योग तथा वाणिज्य

क.२.१. गाउपालिका भित्र सम्भावित नयाँ उद्योगहरु स्थापना गर्न लगानी मैत्री वातावरण बनाईनेछ । उद्योग वाणिज्य संघ सँगको सहकार्यमा गाउपालिका भित्र संचालन गर्न सकिने विभिन्न सम्भावित उद्यमहरु पहिचान गरी उद्योग स्थापना गर्न लगानीकर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । लगानि मैत्री वातावरण सिर्जना गरी २ वर्ष भित्र बढी भन्दा बढी रोजगारीको सिर्जना गरिने छ । बढ्दो विदेश पलायन रोक्न स्थानीय स्तरमै युवाहरुलाई उद्यमशिल बनाइने छ । स्रोत साधनहरुको सम्भावनाको खोजी, पहिचान र परिचालन गरी आत्मनिर्भर मुखि अर्थतन्त्रको विकास गरिने छ ।

क.२.२. बजारलाई व्यवस्थित र स्वच्छ प्रतिस्पर्धि बनाउन तथा उपभोक्ताहरुलाई ठगिनबाट जोगाउनको लागि व्यापारीहरुको सहभागितामा व्यापार आचार संहिता एवं मूल्य सूचि तयार गरि लागु गरिनेछ ।

क.२.३. युवाशक्तिमा रहेको व्यवसायिक प्रतिभाको पहिचान गरी उनीहरुको रुचि र क्षमता अनुसार उद्यमी बनाई स्वरोजगार गराउनका लागि उद्यमशीलता तथा सीपमूलक तालिम दिई युवा उद्यमशील कोष स्थापना र परिचालन गरी आगामी आ.व.मा युवाहरुलाई उद्यमी र व्यवसायी बनाउन जोड दिइनेछ ।

क.२.४. गाउपालिका भित्र उद्यम विकासको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

क.३. पर्यटन

क.३.१. गाउपालिका क्षेत्रभित्र रहेको गैडहवा ताल , तुल्सीहवा ताल , शहिद पार्क , रामजानकी मन्दिर , सन्तेश्वर घाट ,जोगडेश्वर महादेव र वाल उद्यानलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न र त्यसलाई आर्थिक विकासका अवसरहरूसँग जोड्ने गरी गाउपालिकाको वार्षिक र आवधिक योजना बनाइनेछ । र लुम्बिनी आउने पर्यटक हरुलाई गैडहवा सम्म ल्याउने र उनीहरुको वसाइ यस क्षेत्रमा रहने गरि होम स्टे संचालनमा ल्याउने निति लिइनेछ ।

क.३.२. विश्वमै नरहेको वुद्धपत्नी यसोधराको मन्दिर तथा पार्क को निर्माण र प्रचार प्रसार गरि लुम्बिनी आउने पर्यटकलाई आकर्षित गर्दै लुम्बिनी संग जोडीनेछ ।

क.३.३. विभिन्न जात जातीहरुको साँस्कृतीक परम्परा भल्काउने संस्कृती प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन गरि आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकलाई आकर्षित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

क.३.४. गैडहवा गाउपालिकामा रहेका विद्यमान ऐतिहासिक, धार्मिक धरोहरहरुको संरक्षण, प्रवर्धनको कार्य गर्नुको अतिरिक्त अध्ययन/अनुसन्धानलाई अद्यावधिक गरि अभिलेखिकरण गरिनेछ ।

क.३.५. यस गाउपालिका लाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा घोषणा गर्न आवश्यक समन्वय गरिने छ ।

क.३.६ गैडहवा तालको पुर्ननिर्माण गरि पर्यटकिय गन्तव्य बनाउन राष्ट्रपति चुरे तराई मधेस संरक्षण विकास समिति संग समन्वय गरि निर्माण प्रकिया अगाडी वढाईने छ ।

क.४. सहकारी

क.४.१. सहकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि र संस्थागत विकासका सहजिकरण गरिनेछ ।

क.४.२. सहकारी मार्फत लगानी वृद्धि गरि उद्योग मैत्री वातावरण श्रृजना गरिनेछ ।

क.४.३ गाउपालिकामा संचालित साना किसान सहकारी संस्था , बहुउद्देश्यीय सहकारी , कृषि सहकारी संस्था , वचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी संस्थागत गर्दै ऋण तथा वचत का लागी गाउपालिका बाहिर जानुपर्ने स्थिति को अन्त्य गर्दै लगिने छ ।

क.५. वित्तिय क्षेत्रहरु (राजश्व परिचालन)

क.५.१. विविध विषयमा करका क्षेत्र पहिचान गरी करको दायरा फराकिलो बनाउदै लैजाने नीति लिइनेछ । सबैलाई करको दायरामा ल्याइने छ ।

क.५.२. करका दायरामा सुचिकृत हुने करदाताहरुको अभिलेखलाई computerized गरि अद्यावधिक गरिनेछ । गाउपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवा सुविधालाई कर संग आवद्ध गरी गाउपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिने छ ।

क.५.३. राजश्व परामर्श समितिले दिईएको सुझावलाई आधारमानी अन्य कर दस्तुर, शुल्क आदी निर्धारण गरी गाउपालिकाको आयश्रोतलाई दिगो बनाइनेछ ।

क.५.४. गाउपालिकामा तोकिएको कर तोकिएको अवधिमा बुझाई उत्कृष्ट कार्य गर्ने करदातालाई प्रोत्साहन स्वरुप सम्मान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।

क.५.५. करदाता शिक्षा मार्फत गाउपालिका वासीलाई कर तिर्न अभिप्रेरित हुने वातावरण तयार गरिने छ ।

क.५.६ आगामी आ.व. देखि वैज्ञानिक एकिकृत सम्पति कर लाइ लागु गर्दै जाने नीति लिइने छ ।

ख) सामाजिक विकास

ख. १. शिक्षा

ख.१.१ गरिव, दलित र छात्राहरुलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरी पढ्न पाउने बातावरणको सुनिश्चिता गरिनेछ ।

ख.१.२ टुहुरा र असहाय बालबालिकाको शिक्षामा सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

ख.१.३ आधारभुत विद्यालय स्तरको गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिइ उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने सामुदायिक विद्यालय र शिक्षकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।

ख.१.४ कक्षा १ देखि १२ कक्षा सम्मको परीक्षापछि अध्ययनका लागि अन्यत्र जाने प्रवृत्ति निरुत्साहित गर्न गाउपालिका क्षेत्र भित्र रहेको सुर्यपुरा बहुमुखी क्याम्पसको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्नातक तह सम्म को अध्ययन सुनिश्चित गरीनेछ ।

ख.१.५ सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरुले आफ्ना बालबालिकाहरुलाई सामुदायिक विद्यालयमा पढाउनु पर्ने कर्तव्य हुनेछ र त्यसलाई शिक्षकहरुको मुल्यांकनको आधार बनाइनेछ ।

ख.१.६ सामुदायिक विद्यालयमा अंग्रेजि माध्यमवाट अध्यापन गराउने विद्यालयलाई प्रोत्साहनको नीति अगाडि वढाइनेछ ।

ख.१.७ बाल कक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थिहरुलाई भुइमा वस्तुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गरिनेछ ।

ख.१.८ सामुदायिक विद्यालयहरुमा पूर्वाधार, खानेपानी, सरसफाई एवं बाल तथा छात्रामैत्री शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

ख.१.९ विद्यालय स्तरीय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्दै पठन पाठनलाई गुणस्तरीय एवं समयानुकूल बनाउन शिक्षण संस्थाहरुमा इ हाजिरी, Email Internet सहित इ-पुस्तकालयहरुको विकास गरी सि सि क्यामरा जडानमा जोड दिइनेछ

ख.१.१० प्रदेश सरकारको सहयोग, समन्वय र लागत सहभागितामा गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये कम्तिमा एउटा विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा र पोलिटेक्निकल शिक्षा संचालनका लागी पहल गरिने छ।

ख.१.११ सार्वजनिक तथा सामुदायिक विद्यालयको मर्मत सुधार, फर्निचर तथा भौतिक विकास सम्बन्धी कार्यक्रममा सहयोग पुऱ्याउने निति लिईने छ ।

ख. २. स्वास्थ्य

ख.२.१ भवन नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरुको भवन निर्माण प्रक्रिया अगाडि वढाइनेछ ।

ख.२.२ खोप तथा गाउघर क्लीनिक हरुलाई व्यवस्थित तथा निर्माण गरिनेछ । आगामी वर्ष ४ वटा खोप केन्द्र भवन निर्माण गरिनेछ ।

ख.२.३ गर्भवती महिलाले ४ पटक गर्भजांच गरेवापत स्वास्थ्य संस्था वाट क्याल्सीयम र प्रोटीन को व्यवस्था गरिनेछ ।

ख.२.४ सुरुवातमा गाउपालिकाको वडा नं. ५ र वडा नं. ८ मा घुम्ती अ.न.मी वाट सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ र यो क्रमलाई क्रमश सवै वडाहरुमा विस्तार गरिनेछ ।

ख.२.५ वडा स्तरमा समुदायको सहभागितामा स्वास्थ्य क्लिनिक, वजार क्षेत्रमा योग/ध्यान जिम केन्द्र सँग सम्बन्धीत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख.२.६ गाउपालिका पुर्ण खोप युक्त क्षेत्र घोषणा भै सकेको अवस्था रहेको हुदा यसलाई दिगो र निरन्तरता दिन विशेष पहल गरिने छ ।

ख.२.७ वर्षमा १ पटक संघ तथा प्रदेश स्वास्थ्य निकाय संग समन्वय गरि स्थायी वन्ध्याकरण शिविर संचालन गरिनेछ ।

ख.२.८ आकस्मिक प्रसुती सेवालाई व्यवस्थित तथा थप जिम्मेवारी बनाउन वर्थीड सेन्टरहरुमा थप उपचार आवश्यक परेमा वा प्रेषण गर्नु परेमा गरीव तथा विपन्नको लागि लाग्ने एम्बुलेन्स खर्च व्यहोर्न सम्बन्धीत संस्थामा सहयोग कोषको स्थापना गरिनेछ ।

ख.२.९ महामारीको पुर्वतयारी तथा व्यवस्थापनको लागि RRT लाइ तयारी अवस्थामा राख्नुको साथै उक्त कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन औषधि तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्रीहरु तयारी हालतमा राखिनेछ ।

ख.२.१० रोग बल्झी आएका क्षयरोगका विरामीलाई पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।

ख.२.११ ६० वर्ष पुरा भएका तथा अन्य कारणले सेवा प्रदान गर्न कठिन भएका महिला स्वस्थ्य स्वयंसेविका हरुलाई स सम्मान विदाइ गर्ने निति लाइ निरन्तरता दिइनेछ ।

ख.२.१२ हरेक गाउपालिकामा १५ शैया को अस्पताल स्थापना गर्ने राष्ट्रिय निति अनुसार सो को स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ख.२.१३ रेकर्ड रिपोर्टिङ कार्यलाई व्यवस्थित गर्न DHIS प्रणाली लागु गरिनेछ ।

- ख.२.१४ सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई किशोर किशोरी मैत्री बनाइनेछ ।
- ख.२.१५ जेष्ठ नागरिकलाई निशुल्क रुपमा आयुर्वेदिक पद्धती द्वारा उपचार गरिनेछ ।
- ख.२.१६ स्तनपाइ आमाहरुलाई दुग्धवर्धक आयुर्वेदिक औषधि वितरण गरिनेछ ।
- ख.२.१७ स्वास्थ्य चौकि नरहेका वडाहरुमा स्वास्थ्य चौकि स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।
- ख.२.१८ एच.आइ भि पिडितहरुलाई सहयोग गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

ख. ३. खानेपानी तथा सरसफाई

- ख.३.१ शुद्ध खानेपानीमा पहुँच भएको जनसंख्यामा वृद्धिका लागि गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ख.३.२ गाउँपालिका खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा भै सकेको अवस्था रहेको हुदा यसलाई दिगो र निरन्तरता दिन विशेष पहल गरिने छ ।
- ख.३.३ पुराना खानेपानी आयोजनाको व्यस्थितिकरणमा जोड दिइनेछ ।
- ख.३.४ शौचालय बनाए पनि सो को उचित प्रयोग नगरी खुल्ला शौच गरेको भेटिएमा दण्डको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ख.३.५ गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा हरेक महिनाको अन्तीम शुक्रवार कार्यालय परिसर मा सरसफाई अभियान संचालन गरिनेछ ।
- ख.३.६ विभिन्न संघ संस्थाहरुसँग सरसफाई व्यवस्थापनमा सहकार्य गरिनेछ ।
- ख.३.७ प्रत्येक विद्यालयको हाताभित्र र शौचालय पाक्षीक रुपमा अनिवार्य सरसफाई गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई विद्यालयको मुल्यांकनको आधार बनाइनेछ ।
- ख.३.८ सवैका लागि स्वच्छ खानेपानी भन्ने नाराका साथ सुविधा नपुगेका स्थानहरुमा खानेपानीका लागि स्यालो तथा डिप-ट्यूवेल एवं ओभरहेड ट्यांक निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिने छ ।
- ख.३.९ खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धमा तयार गरिएको रणनीतिक योजना (Wash Strategic Plan) ले मार्गदर्शन गरे बमोजिमका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ख.३.१० यस गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाईका गाउँपालिका बनाउनका लागी पूर्ण सरसफाई क्रियाकलाप संचालन गरिने छ ।

- ख.३.११ लामखुट्टे को प्रकोपवाट रोगको महामारी फैलन सक्ने अवस्थालाई रोकन नियन्त्रणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख.४.संस्कृति प्रवर्धन

- ख.४.१ मौलिक संस्कृति हाम्रो सम्पत्तिमा जोड दिइने छ ।
- ख.४.२ गाउँपालिका भित्रका सबै जातजाति, भाषा, धर्म, उनीहरुको मौलिक संस्कृति र परम्पराको संरक्षण गर्न गाउँपालिकाले अलग्गै नीति बनाइ लागु गर्नेछ ।
- ख.४.३ जाति र स्थान विशेषका धार्मीक संस्कृतीको संरक्षण सम्बर्धन गर्नको लागि प्रवर्धनात्मक विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

ख. ५. खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- ख.५.१ प्रदेश सरकारको सहकार्य र साभेदारीमा एउटा खेलमैदान यसै वर्ष निर्माण थालिनेछ ।
- ख.५.२ खेलमैदान स्तरोन्नतीको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- ख.५.३ खेलकुदमा युवा वर्गको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न स्थानीय संघ सस्था समेतको सहभागितामा पालिका तहमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरु संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ख.५.४ प्रदेश स्तरको अन्य खेलमैदान निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरि निर्माणका लागि सम्बन्धीत निकाय संग पहल गरिनेछ ।

ख. ६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण

- ख.६.१ गर्भमा छोरी पहिचान गरी गर्भपतन गराउने परिपाटिलाइ निरुत्साहित गरिनेछ ।
- ख.६.२ बाल विवाहलाइ निरुत्साहित गर्दै छोरीप्रति हेर्ने दृष्टिकोण परिवर्तन गर्न जन्मेका बालिकाको २० वर्षे बालिका विमाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ख.६.३ सामाजिक रुपमा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्दै सेवा प्रवाह गरि सामाजिक रुपान्तरण मार्फत गरिबी न्यूनिकरणलाई सहयोग पुऱ्याउन सामाजिक परिचालन कार्यक्रमलाई अझ सशक्त र प्रभावकारी बनाउँदै कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ख.६.४ महिलाको मौलिक हक , आत्मनिर्णयको अधिकार एवं विकासका लागि आवश्यक कदम चालिने छ ।
- ख.६.५ महिला हिंसा रहित गाउपालिकाको रुपमा स्थापित गर्न आवश्यक कदम अगाडी बढाइने छ ।
- ख.६.६ महिला हिंसा, लैङ्गिक विभेद, बालश्रम, बालविवाह, अनमेल विवाह जस्ता सामाजिक समस्याहरुलाई न्यूनिकरण गर्ने कार्यमा प्रत्येक वडालाई जिम्मेवार बनाइने र सबै वडा कार्यालयमा यस सम्बन्धी अलग्गै डेस्क बनाइनेछ ।
- ख.६.७ सामाजिक विकृतिको रुपमा रहेको जातीय विभेद , दाइजो प्रथा मुक्त समाजको निर्माण गरिनेछ ।
- ख.६.८ महिलाहरुको आयआर्जनमा सुनिश्चित गर्न शिपमुलक र रोजगारीमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरी उनिहरुको आयमा पहुँच र नियन्त्रण पुग्ने निति लिइने छ ।
- ख.६.९ गाउपालिका को समग्र विकासका लागि सामाजिक , आर्थिक तथा वैयक्तिक विकासको आधारको रुपमा टोल विकास संस्थाहरुलाइ संस्थागत गरी परिचालन गरिनेछ ।
- ख.६.१० वेदार्ता जग्गामा बसोवास गर्ने अव्यवस्थित बसोवासीहरुको लगत तथा तथ्यांक संकलन गरि समस्या समाधानका लागी सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- ख.६.११ छुवाछुत मुक्त समाज निर्माण र जातिय विभेद मुक्तिका लागि जनचेतना र पहुँच अभिवृद्धि गर्न सरोकारवाला संघ संस्थाहरुको सहकार्यमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- ख.६.१२ न्यायलाई जनताको पहुँच नजिक पुर्याई जित जितको अवस्था सिर्जना गरि गरिव तथा पिछडिएको वर्गलाई न्यायमा पहुँच पुऱ्याउने निति लिईने छ ।
- ख.६.१३ घाट तथा सवदाह स्थललाई सुविधा युक्त बनाईने छ ।
- ख.६.१४ महिला, दलित, आदिवासी/जनजाति, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्ति लगायत पिछडिएको वर्ग र समुदायको सशक्तिकरणका कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रुपले संचालन गरिनेछ । आर्थिक, सामाजिक र प्रशासनिक क्षेत्रमा यी वर्गको पहुँचमा अभिवृद्धि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ख.६.१५ आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक हिसावले पछाडि परेका वा पारिएका महिला, दलित, जनजाति, मधेसी पिछडावर्ग र मुस्लिमहरुको उत्थानका लागि संबन्धित पक्षको समन्वयमा र सहभागितामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- ख.६.१६ महिला विरुद्ध हुने सवै किसिमका हिंसा, विभेद र वहिष्करण अन्त्यका लागि लैंगिक समानता तथा महिला सशक्तिकरणमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख.६.१७ प्रजनन स्वास्थ्यमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न प्रसुती गृह संचालन लाई निरन्तरता दिई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ख.६.१८ अति विपन्न पिछडिएका महिलाहरुका लागि आय आर्जन सम्बन्धी सीपमूलक तालिम संचालन गरिने छ ।
- ख.६.१९ समाजमा व्याप्त लैङ्गिक भेदभाव न्यूनीकरण एवं महिला सशक्तिकरणलाई सम्बोधन गर्ने किसिमका लैङ्गिक सचेतना एवं कानूनी सचेतना संवन्धी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ख.६.२० यस गाउपालिकालाई वालमैत्री, महिला मैत्री, जातिय छुवाछुत मुक्त गा पा बनाउन गैससको सहकार्यमा अभियान संचालन गरि घोषणा गर्न आवश्यक वातावरण सृजना गर्ने तर्फ जोड दिदै लगिने छ ।
- ख.६.२१ युवाहरुमा उद्यमशीलता, सिर्जनशीलता एवं सकारात्मक सोचका विकास गर्ने अभिप्रायका साथ सोही अनुरूपका सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै लगिने छ ।
- ख.६.२२ वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित, भरपर्दो र प्रतिफलयुक्त बनाउनका लागि आवश्यक सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ख.६.२३ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आत्मनिर्भर स्वभिमान बनाउनका लागि समान अवसर तथा सेवा सुविधामा पहुँच वढाउन उनीहरुलाई सहयोग पुग्ने किसिमका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख.६.२४ जेष्ठ नागरिकहरुको आधारभूत अधिकारको संरक्षण गर्दै उनीहरुको लागि सम्मानजनक एवं सन्तुष्टिपूर्वक जीवनयापनको लागि आवश्यक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने तर्फ जोड दिइने छ ।
- ख.६.२५ सिमान्तकृत विपन्न तथा अति गरीबहरुका लागि आय आर्जन सम्बन्धी सीपमूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ख.६.२६ मुस्लिम तथा ,पिछडिएको वर्गको आय आर्जन, सीपविकास जस्ता प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने कार्यक्रमहरु उनीहरुकै सहभागितामा संचालन गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार विकास

ग. १. स्थानिय सडक, पुल पुलेसा

- ग.१.१ गाउपालिका क्षेत्रका हाल भइरहेका मुख्य सडकको स्तरोन्नती गर्न विस्तृत योजना प्रतिवेदन तयार गरि अन्य निकायहरुको समेत सहयोग जुटाई स्तर उन्नतीको कार्य थालनी गरि क्रमश कालोपत्रे गरिनेछ । सडक संरक्षणको लागि वायोइन्जीनियरिड कृयाकलाप संचालन गरिनेछ ।
- ग.१.२ बुटवल ,रामापुर गैडहवा लुम्बीनि भैरहवा वुटवल चक्रपथको अवधारणा को लागि सम्बन्धीत पक्षहरुसंग को सहकार्य अगाडि वढाइनेछ ।
- ग.१.३ सडक अधिकार क्षेत्र मिच्ने, सार्वजनिक स्थानमा टहरा बनाउने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै त्यस्ता कार्य भएगरेमा कानूनी सजायको दायराभित्र ल्याउने नीति लिइने छ । गाउपालिका क्षेत्रभित्रका सार्वजनिक तथा गुठी जग्गाहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा विशेष जोड दिईनेछ ।
- ग.१.४ स्वीकृत योजनाहरुको कार्य संचालन गर्दा गाउपालिकाका प्राविधिकहरुको पुर्ण निगरानीमा रही कार्य गर्ने शर्त सहित उपभोक्ता समिति संग संभौता गरिने छ । योजनाको अनुगमन तथा प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा भुक्तानीको व्यवस्था गरिने छ ।
- ग.१.५ उपभोक्ता समितिको कार्य क्षमता, कार्यकुशलता अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धी अभीमूखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ग.१.६ सडक गुर्योजना तयार गरी लागु गरीनेछ ।

- ग. १.७ गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने पूर्वाधार विकासको काममा दिगोपना र प्रभावकारिताका लागि Quality Assurance Plan (गुणस्तर सुनिश्चित कार्य योजना) बमोजिम प्रदेश सरकारको सहयोगमा प्रयोगशाला प्रशिक्षणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गरिनेछ ।
- ग.१.८ सडकहरुको मर्मत सुधार कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिई सडक सुविधा नपुगेका वस्तिहरुमा सडक सुविधाको विस्तार गर्ने र भएका सडकहरुको स्तर क्रमशः बृद्धि गर्दै लगिने छ ।
- ग.१.९ गाउँपालिका भित्रका सडकहरु नियमित रुपमा मर्मत संभार गर्नका लागि आवश्यक समपुरक कोष तथा मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ग.१.१० निजि जग्गामा पर्ने सडकहरुको लगत कट्टा गरि सार्वजनिक वाटो कायम गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- ग.१.११ गाउँपालिकामा रिडरोडको सम्भाव्यता अध्ययन गरीनेछ ।

ग. २. सिँचाई

- ग.२.१ गाउँपालिका भित्रका कृषियोग्य भूमिमा सिँचाईको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ग.२.२ कञ्चन सिँचाई आयोजनालाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ग.२.३ भएका पोखरीहरु मा माछापालन को अलावा सिँचाईको वैकल्पिक माध्यमको रुपमा विकास गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ग. ३. भवन तथा सहरी विकास

- ग.३.१ आगामी आ.व. को शुरु देखि नै घर जग्गा नक्सा पास लाइ अनिवार्य गरी भुक्तम्पीय जोखिमलाई न्युनिकरण गर्दै व्यवस्थित योजनावद्ध वजारीकरणको शुरुवात गरिने छ ।
- ग.३.२ नेपाल सरकार वाट जारी भएको राष्ट्रिय भवन संहिता लाइ क्रमश लागु गर्दै जाने निति लिइनेछ ।
- ग.३.३ स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिकहरुबाट घरको डिजाईन एवं ड्रईड (नक्सा) गर्न नपाउने हुदाँ प्राइभेट कन्सल्टेन्सीहरु एवं प्राविधिकहरुलाई यस गाउँपालिकामा आफ्नो सेवा बिस्तारको लागि प्रोत्साहन गरिने नीति लिइने छ ।
- ग.३.४ नक्सा स्वीकृत नगराई भवन निर्माण गर्ने घरधनीलाई गाउँपालिकाले जरिवाना तथा सेवा सुविधामा समेत रोक लगाउन सक्नेछ ।
- ग.३.५ राष्ट्रिय भवन संहिताको मापदण्ड अनुसार नभएका पुराना भवनहरुलाई अभिलेखिकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ग.३.६ यस गाउँपालिको गुरुयोजना तयार गरी क्रमश लागु गर्दै जाने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ग.३.७ लागत सहभागितामा वजारको मुख्य क्षेत्र र सडकको मुख्य चोकहरुमा सि सि क्यामरा जडान गरिनेछ ।
- ग.३.८ प्रदेश सरकार संगको साभेदारी र लागत सहभागितामा गाउँपालिका स्तरीय सभाहल निर्माण गरीनेछ ।
- ग.३.९ सुर्यपुरा , मंगलपुर , कञ्चनपुल , गुलरीया , लोण्डीहवा , जोगडा र साडि लाइ व्यवस्थित वजारको रुपमा विकसित गरिनेछ ।

ग. ४. उर्जा

- ग.४.१ विद्युतिकरण हुन बाँकी रहेका वस्तीहरुमा आगामी आ.व.भित्र विद्युतिकरण गरिनेछ । मुख्य वजार क्षेत्रमा लागत सहभागितामा सौर्य उर्जा मार्फत सडक वत्ति राखिनेछ ।
- ग.४.२ गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वैकल्पिक उर्जाको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

ग.५. सञ्चार

- ग.५.१ गाउपालिकामा नेपाल टेलिकम संगको सहकार्यमा ल्यान्डलाइन टेलिफोन र इन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- ग.५.२ गाउपालिकाको सुचना र जानकारीहरुको लागि गाउपालिकाको वेवसाइट लाइ निरन्तर सक्रिय राख्दै मोवाइल एप को समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ग.५.३ गाउपालिकाबाट हुने कृयाकलापहरुको सार्वजनिकीकरण गर्नको लागि संचारका माध्यमहरुबाट आम नागरिकलाई जानकारी गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ग.५.४ रेडियो तथा पत्र पत्रिका सँग समन्वय गरि गाउपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा, सुविधा, विविध जानकारीहरु, सूचना, शिक्षामूलक सन्देश प्रवाह गरिनेछ ।

घ)वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

घ.१. वन तथा भू संरक्षण

- घ.१.१ गाउपालिका क्षेत्रका सार्वजनिक तथा सामुदायिक वन मा रहेका वनजन्य स्रोतहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने तथा वन्य जन्तुहरु तथा जैविक विविधताको संरक्षण गरिनेछ ।
- घ.१.२ वडा नं. ४ गैडहवा ताल नजिकै रहेको वन संरक्षण गरि जटायु रेष्टुरेन्ट को प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- घ.१.३ गाउपालिकामा रहेका नदि उकास जग्गा , सामुदायिक वन ,निजि वन तथा सार्वजनिक र खाली जग्गाहरुमा स्थानियको जनसहभागितामा वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- घ.१.४ गाउपालिकामा रहेका वन सम्पदाको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्दै आर्थिक विकासमा दिगो उपयोग कायम गराउन उपभोक्ताहरुलाई अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- घ.१.५ सामुदायिक वनहरुले गर्ने आयआर्जनलाई गाउपालिकाको विकास निर्माणमा मुलप्रवाहिकरण मा सहयोग पुग्ने गरी निति बनाइ लागु गरिनेछ ।
- घ.१.६ वातावरण मैत्री स्थानीय शासन प्रारुप तयार गरि कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- घ.१.७ जलवायु परिवर्तनबाट हुने असरलाई न्यूनीकरण गर्न वातावरण संरक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने खालका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- घ.१.८ ताल पोखरीको संरक्षण नीति बनाई लागु गरिने छ । साथै ऐतिहासिक एवं साँस्कृतिक महत्वका पोखरीहरुको संरक्षण गर्न जोड दिईनेछ ।
- घ.१.९ कञ्चन तथा दानव नदि , नदि उकास जग्गामा वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन तथा पार्क निर्माण गरी पिकनिक स्पोट को रुपमा विकसित गरीनेछ ।

घ.२. विपद व्यवस्थापन

- घ.२.१ नदि नियन्त्रण तथा श्रोत संरक्षणका लागि तटबन्ध एवं वातावरण संरक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु क्रमश संचालन गर्दै लगिनेछ ।
- घ.२.२ स्थानिय विपत व्यवस्थापन समिति गठन गरि पुर्व तयारी तथा प्रति कार्य योजना न्युनिकरण तयारी कार्य गरिनेछ ।

घ.२.३ प्रत्येक वडामा खुल्ला क्षेत्र एवं आपत्कालिन केन्द्र स्थापनाको लागि सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।

घ.२.४ स्थानिय विपत व्यवस्थापन आकस्मीक कोषको स्थापना गरिनेछ ।

घ.२.५ छिमेकी गाउपालिका तथा नगरपालिकाको लागत साभेदारीमा विपद व्यवस्थापनको लागि दमकलको व्यवस्था गरिनेछ ।

घ.२.६ वर्षाको समयमा तटीय क्षेत्रमा बाढी आउने जानकारी नभइ धनजनको क्षती हुनसक्ने अवस्था न्युनिकरण गर्न साइरनको व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

घ.२.७ द्वन्दपिडित नागरिकहरुको लागि आवश्यक राहत तथा पुनर्स्थापनाको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

घ.३.फोहोर मैला तथा ढल व्यवस्थापन

घ.३.१.निषेधित क्षेत्र भित्र फोहोर फाल्ने कार्यलाइ निरुत्साहित गर्नुको साथै अटेर गर्नेलाइ कारवाहिको दायरामा ल्याइनेछ ।

घ.३.२ गाउपालिका क्षेत्रमा सरसफाइलाई अभियानको रुपमा नै संचालन गर्न आफ्नो घर, टोल क्षेत्र सरसफाई राख्न अभिप्रेरित गर्ने प्रतिस्पर्धात्मक चेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्न टोल विकास समिति मार्फत सम्पूर्ण टोलवासीहरु तथा स्थानिय संघ संस्थाहरुलाइ परिचालन गरिनेछ । वर्षको १ पटक सरसफाई सप्ताह कार्यक्रम लाइ संचालनमा ल्याइनेछ ।

घ.३.३ घर घरबाट निस्कने फोहरलाई कुहिने र नकुहिने फोहोरमा विभाजन गरि कुहिने फोहरलाई कम्पोष्ट मलको रुपमा उपयोग गराउन अभिप्रेरित गरिनेछ । वजार क्षेत्रको फोहर मैला व्यवस्थापनमा समुदायको अनिवार्य सहभागिता गराइ व्यवस्थीत गरिनेछ ।

घ.३.४ जसले फोहोर गर्छ , उसैले सफा गर्नुपर्छ भन्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

घ.३.५ सडकमा छाडा पशु तथा अन्य पशुहरुलाइ जथाभावी छोड्ने परिपाटिलाइ निरुत्साहित गर्दै सफा र सुरक्षीत सडक वनाउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

घ.३.६ गाउपालिकाको फोहोर व्यवस्थापनको लागि डम्पिड साइड व्यवस्थापनको लागि अध्ययन सुरु गरिनेछ ।

ड) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

ड.१. सुशासन प्रवर्धन

ड.१.१ सेवा प्रवाहका सन्दर्भ प्राप्त हुन आएका सुभाब सल्लाह एवं गुनासो र उजुरी सुनुवाईको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ड.१.२ बालमैत्री, अपाङ्ग अशक्तमैत्री, नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

ड.१.३ गा.पा. कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवा सम्वन्धि सर्वसाधारण र सरोकारवाला व्यक्तिहरुलाई जानकारी गराउन सूचना अधिकारीको व्यवस्था गरि थप प्रभावकारी बनाईने छ ।

ड.१.४ सुशासनका आधारभूत पक्षहरु उत्तरदायित्व, जवाफदेहिता, पारदर्शिता, जनसहभागितालाई प्रबर्द्धन गर्दै सेवाग्राहीहरुलाई सुशासनको अनुभूति दिलाइनेछ ।

ड.१.५ राज्यको चौथो अंग मानिएको पत्रकारिता क्षेत्रको विकासमा विशेष ध्यान दिइने छ । गाउपालिकाको समग्र विकास र गतिविधिको बारेमा स्थानीय छापा माध्यम तथा स्थानीय एफ.एम हरुबाट जानकारी गराई पारदर्शीता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

- ड.१.६ कर्मचारीलाई उत्प्रेरित गर्न Right Man in the Right Place भन्ने सिद्धान्तलाई परिपालन गर्नको साथै दण्ड र पुरस्कारको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ड.१.७ कर्मचारी र जनप्रतिनिधिले अवलम्बन गर्ने आचार संहिता तयार गरि लागु गरिनेछ ।
- ड.१.८ शुसासनका लागि नगर प्रहरिको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ड.१.९ गाउँपालिका भित्र रहेका एवं यस गैडहवा गा पा भित्र कार्यक्रम संचालन गर्ने गैर-सरकारी संस्थाहरुले गाउँ सभा हुनुपूर्व आफ्नो बजेट तथा कार्यक्रम गाउँ सभामा पेश गर्नुपर्ने र कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व यस गाउँ पालिकाको अनिवार्य सहमति लिनु पर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागु गर्ने नीति लिईने छ ।
- ड.१.१० अधुरा तथा क्रमागत आयोजनाहरुलाई निरन्तरता दिइ पुरा गर्न जोड दिइने छ । अनुगमन तथा मूल्यांकन पद्धतिलाई नियमित,भरपर्दो र नतिजामूलक (Result Based) बनाई विकास कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयनको पक्षलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
- ड.१.११ जनप्रतिनिधी सहितको संयुक्त अनुगमन टोलि गठन गरि गाउँपालिकाको समग्र विकास योजनाहरुको अनुगमन र मूल्याङ्कन कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ड.१.१२ सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता क्रियाकलापहरुको माध्यमबाट पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्दै लगिने छ ।
- ड.१.१३ संगठनात्मक सुशासन एवं कार्यालय सञ्चालनलाई व्यवस्थित गर्न यसै आ.व.देखि विद्युतीय हाजिरी (E-attendance) परिपाटीको थालनी गरिने छ ।
- ड.१.१४ गाउँपालिकाको कार्यबोभ र जनशक्ति वीचको संतुलन मिलाई सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संगठन विकास अध्ययन (OD) गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ड.१.१५ कार्यालय हरुलाई प्रविधी मैत्री बनाउन जोड दिईने छ ।
- ड.१.१६ स्थानीय तहबाट प्रदान गर्ने सेवाको गुणस्तर सुधार गर्दै प्रक्रियालाई सरलीकृत गर्ने र सेवामा जनताको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने निति लिईने छ ।
- ड.१.१७ सम्पूर्ण वडामा वडाका पायक पर्ने स्थानमा वडा कार्यालय स्थापना गरि घर दैलो वाटै सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ड.१.१८ सेवा प्रभावलाई व्यवस्थित बनाउन वडा कार्यालय नभएका स्थानमा वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई अगाडी वढाईने छ ।
- ड.१.१९ गाउँपालिका लाई व्यवस्थित रुपमा संचालनका लागी उपयुक्त जग्गा र स्थानको खोजी गरि गाउँपालिका कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई अगाडी वढाईने छ ।
- ड.१.२० जनप्रतिनिधी र कर्मचारी हरुको क्षमता विकास गरि सेवा प्रभावलाई गुणस्तरीय जनमैत्री बनाईने छ ।
- ड.१.२१ राम्रो काम गर्नेलाई पुरस्कृत र खराव गर्नेका विचमा भिन्नता देखिने गरि पुरस्कार र दण्डको निति अवलम्बन गरिने छ ।

ड.२. सामान्य सेवा

- ड.२.१ संविधानले प्रदत्त गरेको सेवाहरु सहज रुपमा गाउँवासीहरुले प्राप्त गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ड.२.२ सामाजिक सुरक्षा वापतको रकम बैंकमार्फत उपलब्ध गराउने नितिलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
- ड.२.३ ८५ वर्ष भन्दा माथिका वृद्ध वृद्धाहरुलाई त्रैमासिक रुपमा घरमै पुगि स्वास्थ्य जाँचको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ड.३ कानून र न्याय

ड .३.१ असाय र अन्यायमा परेकाहरुलाई निशुल्क कानूनी परामर्श दिइने र न्याय दिलाउन सहयोग गरिनेछ ।

ड .३.२ घरदैलोमै न्याय भन्ने मान्यतालाई अंगिकार गरि न्यायिक समिति लाई थप शक्ति र व्यवस्थित बनाइनेछ ।

ड .४ योजना छनौट तथा कार्यान्वयन

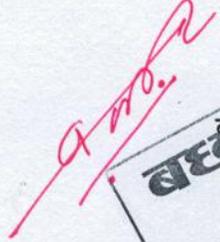
ड .४.१ योजना छनौट प्रकृतिलाई Bottom Up Approach नीति अपनाइनेछ ।

ड .४.२ उत्कृष्ट कार्य सम्पन्न गर्ने उपभोक्ता समितिलाई सम्मान कार्यक्रम थालिनेछ ।

_आदरणीय यस सभाका सदस्य तथा श्रद्धेय उपस्थित महानुभावहरु ,

यो गाउँपालिकामा अनगिन्ती सपनाहरु छन् ति सपना पुरा गर्न यो निति तथा कार्यक्रम पर्याप्त होइन यहाँ धेरै चुनौतीहरु छन् ति चुनौतीहरुलाई पुरा गर्न योजनाबद्ध तरिकाले हामी लाग्नुपर्दछ । सिमित श्रोत र साधनको उपलब्धतामा असिमित आकांक्षालाई सम्बोधन गर्नुपर्ने वर्तमान अवस्थामा गाउँपालिका कार्यालय मात्र नभइ सम्पूर्ण गाउँपालिकावासी हरु एकवद्ध भइ लाग्नुपर्ने देखिन्छ । एक थुकि सुकि सय थुकि नदि भने भै यहाँहरुको साथ र सहयोग को साथै विभिन्न तह र विकासका साभेदार निकायसंग समन्वय गरेर हर तरहले प्रयत्न गर्ने विश्वास यस गौरवमय सभालाई दिलाउन चाहन्छु ।

धन्यवाद

बसुन्धुर लाल केवट
अध्यक्ष
गौडहवा गाउँपालिका
विष्णुपुरा रुपन्देही